

Základní a mateřská škola Josefa Kubálka, Všenory

PROTOKOL O LABORATORNÍ PRÁCI Z FYZIKY

Laboratorní práce číslo: 1

Téma úlohy: **Určení měrné tepelné kapacity pevné látky užitím směšovacího kalorimetru**

Pracoval:

Třída:

Datum:

Spolupracovali:

Úkol: Určete měrnou tepelnou kapacitu pevného tělesa užitím směšovacího kalorimetru

Pomůcky: směšovací kalorimetr, dva teploměry, váhy, ohřivač s vodní lázní, kovový předmět

Teorie: Probíhá-li mezi teplejším tělesem a studenější kapalinou v kalorimetru tepelná výměna, platí kalorimetrická rovnice (1) ve tvaru:

$$\underbrace{m_1 c_1 (t - t_1)}_{\text{těleso}} = \underbrace{m_2 c_2 (t_2 - t)}_{\text{voda}} + \underbrace{C_k (t_2 - t)}_{\text{kalorimetr}} \quad (1)$$

kde m_1 je hmotnost teplejšího tělesa, c_1 měrná tepelná kapacita teplejší látky, t_1 počáteční teplota teplejšího tělesa, m_2 hmotnost kapaliny v kalorimetru, c_2 měrná tepelná kapacita kapaliny, t výsledná teplota soustavy po dosažení rovnovážného stavu a C_k tepelná kapacita kalorimetru. Tepelnou kapacitu c_1 pak vypočítáme pomocí vztahu (2), přičemž tepelná kapacita kalorimetru je dána vztahem (3):

$$c_1 = \frac{m_2 c_2 (t_2 - t) + C_k (t_2 - t)}{m_1 c_1 (t - t_1)} \quad (2)$$

$$c_k m_k = C_k \quad (3)$$

Postup:

1. Určete hmotnost kalorimetru.
2. Najděte v tabulkách hodnotu měrné tepelné kapacity oceli a vypočítejte tepelnou kapacitu kalorimetru.
3. Určete hmotnost kovového tělesa.
4. Kovové těleso nechte volně položené v místnosti a změřte teplotu vzduchu.
5. Odměřené množství vody uveďte do varu, přelijte ji do kalorimetru a uzavřete víčkem.
6. Změřte teploměrem teplotu vody v kalorimetru.

7. Do vody v kalorimetru vložte kovové těleso. Teplota tělesa je stejná jako teplota vzduchu ve třídě.
8. Kalorimetr uzavřete a sledujte, kdy se teplota v kalorimetru ustálí, to znamená, že nastal rovnovážný stav.
9. Vypočítejte měrnou tepelnou kapacitu kovu.
10. Celé měření zopakujte pro jinou počáteční teplotu vody. Vypočítejte aritmetický průměr a odchylku naměřených hodnot.
11. Najděte měrnou tepelnou kapacitu látky v tabulkách

Nákres:

Vypracování:

Tabulka hodnot:

m_1 (kg)	m_2 (kg)	m_k (kg)	t_1 (°C)	t_2 (°C)	t (°C)	c_1 (J/kg.°C)	c_2 (J/kg.°C)	c_k (J/kg.°C)

Výpočet:

C_k :

1. měření

c_1 :

2. měření

c_1 :

Aritmetický průměr:

Odchylka:

Závěr:

Porovnejte naměřenou hodnotu měrné tepelné kapacity s hodnotou přečtenou v tabulkách. Vysvětlete chyby v měření.

